

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

МЕХ ВОЛОДИМИР ІГОРОВИЧ

УДК 338.1

**«ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ
ТЗОВ «ГК РОВЕКС»»)**

Спеціальність 051 – економіка

Автореферат

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль

2019

Роботу виконано на кафедрі економічної кібернетики Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Керівник роботи:

кандидат технічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики
Дмитрів Дмитро Володимирович
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів
Ціх Галина Володимирівна
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 24 грудня 2019 р. о 10-00 годині на засіданні екзаменаційної комісії № 56 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2, навчальний корпус № 5, ауд. 25.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми роботи: Забезпечення стабільної рентабельності будь-якого суб'єкта господарювання в умовах хаотичної динаміки попиту на товар, яка обумовлена падінням купівельної спроможності населення та відповідно товарообороту є першочерговим завданням торговельних підприємств. Наслідки впливу негативних явищ від падіння попиту на товари, по різному відбиваються на діяльності підприємств, одних заганяють в глибоку кризу наближену до банкрутства, а інших мобілізують до пошуку резервів стабілізації та поступового росту обсягів продаж. Якраз друга категорія торговельних підприємств, стає локомотивом впровадження у господарську діяльність сучасних антикризових методів управління.

В умовах конкурентної боротьби, сутність антикризового управління полягає в оперативному прийнятті оптимальних управлінських рішень, які дозволяють підвищувати рентабельність торговельних підприємств. З точки зору елементарної математики, підвищити рентабельність підприємства можна або за рахунок збільшення прибутків, або мінімізації витрат. Насправді, підвищення рентабельності діяльності, є доволі трудомістким процесом, що обумовлено як ситуаційним економічним становищем, різновидами показників рентабельності, так і різноманіттям методичних підходів їх оцінки.

Загалом, забезпечення рентабельного функціонування торговельного підприємства, як відносного показника прибутковості, в умовах негативних економічних процесів та постійно зростаючого рівня конкуренції, у тому числі і міжнародної, є актуальним завданням для вітчизняних торговельних підприємств.

Мета роботи: Розкрити економічний зміст показників рентабельності торговельних підприємств та методику їх аналізу, охарактеризувати існуючі рекомендації та заходи щодо підвищення зазначених показників. На прикладі реального торговельного підприємства, дослідити теоретичні положення та запропонувати дієві рішення з підвищення показників рентабельності.

У відповідності до поставленої мети роботи були вирішені наступні завдання:

- досліджено понятійний апарат та економічний зміст показників рентабельності;
- охарактеризовано методику аналізу показників рентабельності, зокрема торговельних підприємств;
- висвітлені рекомендаційні підходи щодо підвищення рентабельності торговельних підприємств в умовах кризових явищ економіки;
- провести комплексний аналіз показників господарської діяльності ТзОВ «ГК Ровекс»;
- проаналізувано динаміку показників рентабельності ТзОВ «ГК Ровекс» за останні п'ять років;
- оцінено ймовірність настання банкрутства за відповідними моделями;
- виявити можливі резерви щодо підвищення показників рентабельності ТзОВ «Ровекс»;
- складено математичну модель підвищення рентабельності

досліджуваного Товариства;

- складено прогноз рівня рентабельності ТзОВ «ГК Ровекс»;
- запропоновано організаційні заходи, що дозволять підвищити рентабельність ТзОВ «ГК Ровекс» та провести їх економічне обґрунтування.

Об'єктом дослідження є шляхи підвищення рентабельності вітчизняних торговельних підприємств.

Предметом дослідження є рентабельність ТзОВ «ГК Ровекс».

Методи дослідження: фінансово-економічний аналіз, економіко-математичне моделювання, кореляційно-регресійний аналіз, проектний аналіз.

Джерела дослідження: статті, монографії, автореферати дисертацій, підручники, електронні ресурси з тематики підвищення показників рентабельності підприємств.

Наукова новизна одержаних результатів. Розроблено математичну модель оптимізації запасів товарів, прогнозну модель рентабельності для ТзОВ «Ровекс».

Практичне значення одержаних результатів. З метою підвищення рентабельності ТзОВ «Ровекс», доцільно рекомендувати керівництву Товариства запровадити розроблені математичні моделі та економічно-обґрунтовані заходи у поєднанні фінансово-господарську діяльність.

Апробація результатів магістерської. Окремі результати роботи доповідались на VIII Міжнародній науково-технічній конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій» 27-28 листопада 2019 року.

Структура роботи: Магістерська робота складається з вступу, шести розділів, висновків, переліку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи 98 сторінок комп'ютерного тексту, вона містить 27 рисунки, 11 таблиць, додатки на 10 сторінках. В ній використано 48 літературних джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, об'єкт та предмет, методи та інформаційну базу дослідження.

У розділі «Теоретичні основи забезпечення рентабельності вітчизняних торговельних підприємств» проведено теоретичні дослідження економічного змісту показників рентабельності торговельних підприємств та методик їх комплексного аналізу, проаналізовано сучасний стан вітчизняних торговельних підприємств, охарактеризовано специфіку проблем та рекомендовані шляхи їх усунення.

У розділі «Аналіз господарської діяльності ТзОВ «ГК Ровекс»» За допомогою розкритих у першому розділі методик аналізу показників фінансово-господарської діяльності торговельних підприємств, зокрема показників рентабельності, у другому розділі роботи було проведено аналіз динаміки зазначених показників за останні п'ять років ТзОВ «ГК Ровекс». Динаміка показників рентабельності ТзОВ «ГК Ровекс» за 2014 – 2018 роки показує, що хоча на даний момент вони і мають від'ємні значення, але спостерігається чітка тенденція їх зростання, що є дуже позитивним фактом для Товариства.

Проведений аналіз господарської діяльності ТзОВ «Ровекс» дозволив

виявити потенційні резерви підвищення показників рентабельності, зокрема за рахунок оптимізації об'ємів запасів товарів на складах підприємства.

У розділі «Підвищення рентабельності ТзОВ «ГК Ровекс» моделюванням оптимального розміру замовлення товарів» З метою визначення розмірів оптимальних запасів у третьому розділі роботи складена математична модель визначення оптимального розміру замовлення для збалансування затримки розміщення замовлень і зберігання запасів. Крім цього складена модифікована модель, яка дозволяє враховувати економію витрат за рахунок встановлення знижок у разі гуртової закупівлі. Проведені обчислення на прикладі одного товару, довели економічну ефективність запропонованої моделі. Якщо запропонований математичний підхід формування запасів товарів та врахування можливих закупівельних знижок за гурт застосувати до всього асортименту товарів, який реалізується ТзОВ «ГК Ровекс», орієнтовне зростання рентабельності передбачається у межах 8-11%, що є вагомим аргументом рекомендації моделі на запровадження у Товаристві. Очевидно, що система знижок може відігравати важливу роль у визначенні оптимальної політики управління запасами.

У розділі «Спеціальна частина» проведено прогнозування значень фінансових показників, зокрема чистого прибутку та рентабельності за допомогою кореляційно-регресійного прогнозування. В результатами проведених обчислень, з надійністю $P=0,95$ розроблені прогнозні моделі можна вважати адекватним експериментальним даним і на підставі прийнятих моделей проводити економічний аналіз і знаходити значення прогнозу. Впровадження та використання складених прогнозних моделей регресії, які характеризують залежність рентабельності від прибутку та прибутку від доходу дозволяють складати прогнози фінансових можливостей на подальші періоди для ТзОВ «ГК Ровекс».

У розділі «Організаційно-економічне обґрунтування заходів підвищення рентабельності ТзОВ «ГК Ровекс»» за відомими методиками проектного аналізу, проведено відповідне організаційно-економічне обґрунтування. Практичним заходом підвищення рентабельності торгівельного підприємства, може бути прискорення обробки товарів на складі та проведення навантажувально-розвантажувальних операцій під час прийомки і відвантаження товарів. Відповідно, з метою підвищення рентабельності ТзОВ «ГК Ровекс» пропонуємо придбати ще один автотранспортувач Mitsubishi FB25KPC вартістю 50000 грн., який дозволить суттєво прискорити роботу на складі товариства та забезпечити підвищення продуктивності праці під час виконання навантажувально-розвантажувальних робіт.

Проаналізувавши результати обчислень показників запропонованого інвестиційного проекту, приходимо до висновку, що відшкодування витрат відбудеться до кінця 5 року і буде отримано 30 % чистого прибутку ($NPV = 16040,81$ грн.) Додатковий (понад встановлену норму) прибуток, рівний величині $NPV = 50207,48$ грн. забезпечиться проектом до кінця 7 року.

Оскільки $NPV > 0$, то за час економічного життя проект відшкодує витрати і забезпечить отримання понад прибуток у розмірі NPV .

Індекс рентабельності $PI > 1$. Отже, сучасна вартість грошового потоку проекту перевищує первинні інвестиції і забезпечує тим самим наявність позитивної величини NPV . Проект забезпечує заданий рівень рентабельності.

Внутрішня норма прибутковості $IRR > r$, що означає, що проект слід прийняти. Проведений аналіз показує економічну ефективність даного проекту, тому він може бути прийнятий для ТзОВ «ГК Ровекс». Таким чином, показники ефективності інвестиційної діяльності свідчать про необхідність придбання автотранспорту на ТзОВ «ГК Ровекс» що дозволить оптимізувати час обробки товарів на складі. Результати аналізу показують економічну ефективність інвестиційного проекту з придбання автотранспорту та доцільність рекомендації впровадження рішення на ТзОВ «ГК Ровекс».

У розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» описано процедуру розслідування нещасних випадків, охарактеризовано процес організації цивільного захисту на об'єкті торгівлі, банківській установі, суб'єкті господарювання та перелічено завдання щодо захисту запасів продовольчих і промислових товарів від забруднення радіоактивними, отруйними речовинами і бактеріальними засобами

Висновки

У ході виконання магістерської роботи було проведено теоретичні дослідження економічного змісту показників рентабельності торговельних підприємств та методик їх комплексного аналізу, проаналізовано сучасний стан вітчизняних торговельних підприємств, охарактеризовано специфіку проблем та рекомендовані шляхи їх усунення. На прикладі ТзОВ «ГК Ровекс» було виконано комплекс заходів з підвищення рентабельності Товариства, які включали комплексний аналіз показників фінансово-господарської діяльності, розробку економіко-математичної моделі підвищення рентабельності та прогнозні моделі фінансових показників та показників рентабельності, а також економічне обґрунтування практичних заходів підвищення рентабельності досліджуваного Товариства.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

Мех В.І., Шаряк О.М. Підвищення ефективності вітчизняних торговельних підприємств за рахунок впровадження інновацій //Актуальні задачі сучасних технологій : зб. тез доповідей том.ІІІ VIII міжнар. наук.-техн. конф. Молодих учених та студентів, (Тернопіль, 27–28 листоп. 2019.) / М-во освіти і науки України, Терн. націон. техн. ун-т ім. І. Пулюя [та ін]. – Тернопіль: ТНТУ, 2019.– с.149-150.

АНОТАЦІЯ

Мех В.І. «Підвищення рентабельності підприємства (на прикладі ТзОВ «ГК Ровекс»)». – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю 051 «Економіка» - Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль. 2019.

Магістерську роботу виконано на 98 аркушах, містить 27 рисунків 11 таблиць, додатки на 10 сторінках. В ній використано 48 літературних джерел, а саме статті, монографії, автореферати дисертацій, підручники, електронні ресурси з тематики підвищення показників рентабельності підприємств.

Об'єкт дослідження: шляхи підвищення рентабельності вітчизняних торговельних підприємств.

Предмет дослідження: рентабельність ТзОВ «ГК Ровекс».

Методи дослідження – фінансово-економічний аналіз, економіко-математичне моделювання, кореляційно-регресійний аналіз, проектний аналіз.

В першому розділі розкрито теоретичні основи забезпечення рентабельності вітчизняних торговельних підприємств. В другому розділі проведено аналіз господарської діяльності ТзОВ «ГК Ровекс». В третьому розділі проведено моделювання оптимального запасу товарів як чинника підвищення рентабельності. У спеціальній частині спрогнозовано показники рентабельності та прибутковості. В п'ятому розділі проведено організаційно-економічне обґрунтування заходів підвищення рентабельності ТзОВ «ГК Ровекс». В шостому розділі розглянуті питання охорони праці та безпеки у надзвичайних ситуаціях.

Ключові слова: торговельне підприємство, рентабельність, товарні запаси, прогнозування.

ABSTRACTS

Mech V.I. "Increasing the profitability of the enterprise (on the example of the LLC" GK Rovex ")". - Manuscript.

Master's degree in specialty 051 "Economics" - Ivan Puliuyi Ternopil National Technical University. - Ternopil. 2019.

The master's work is done on 98 sheets, contains 27 figures of 11 tables, supplements on 10 pages. It used 48 literary sources, namely articles, monographs, abstracts of dissertations, textbooks, electronic resources on the topic of improving the profitability of enterprises.

Object of study: ways to increase profitability of domestic trading enterprises.

The subject of the research: profitability of the LLC "GK Rovex".

Research methods - financial and economic analysis, economic-mathematical modeling, correlation-regression analysis, project analysis.

The first section describes the theoretical foundations for ensuring the profitability of domestic trading enterprises. In the second section, an analysis of the economic activity of LLC "Rovex". In the third section, the optimal stock of goods is simulated as a factor in increasing profitability. The special part forecasts profitability and profitability. In the fifth section, the organizational and economic justification of the measures to increase the profitability of the LLC "Rovex". The sixth section deals with occupational safety and health issues.

Keywords: trading company, profitability, inventory, forecasting.